

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

ПО

МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЯ

Приета от Катедрен съвет на 17.06.2020г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол № 5 от 08.07. 2020г.

МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЯ

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Часове				Часове по години и семестър
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредит	II-ри IV сем.
Медицинска психология	IV	30	15	15	2,6	15/15

Наименование на дисциплината:

„Медицинска психология”

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Лекции, упражнения, самоподготовка

Курс на обучение:

II-ри курс

Продължителност на обучение:

Един семестър

Хорариум:

15 часа лекции, 15 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Лекционно изложение. Дискусия по времена семинарите по основни аспекти от тематичната програма. Работа в малки групи, следвана от групово обсъждане /в голямата група/. Ролеви игри. Работа с тестове. Упражнения /тренинг/ на умения.

Форми на оценяване:

Писмен и устен изпит

Формиране на оценката:

Формира се на базата на текуща оценка и изпит

Аспекти при формиране на оценката:

Участие в дискусии, решаване на тестове, изработване на реферати

Семестриален изпит:

Да /входящ тест, писмен и устен изпит/.

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Проф. д-р Д. Стоянов, дмн

Хабилитиран преподавател от катедра „Психиатрия и медицинска психология”.

Катедра:

„Психиатрия и медицинска психология”.

АНОТАЦИЯ

Световното развитие на науката отрежда все по-авторитетно място на психологията. Това става не само поради задълбочаващия се интерес към психологичните проблеми на съвременния човек, но и във връзка с разчупване границите на тясно медицинските проблеми и разширяването на съвременната психология в специфични проблеми на обществото и особено в такива, свързани с промоция и превенция на психичното здраве.

Тази програма, нейната структура и съдържание са пригодени да задоволят основни нужди от информация за лекаря, а в крайна сметка – за изграждане на цялостен поглед върху обекта на неговата дейност – човешката личност. Целта е да се създаде съвременна програма по психология, която да въвежда във фундаменталната нормопсихология: организация и структура на психичните системи, механизми и критерии за правилна адаптация; методи и подходи за оценка и интервенция в психологията. В програмата са включени основни познания в общата и клиничната психология. Те са представени на основата на съвременния световен опит и са обогатени с авторски данни и приноси. Програмата отразява изискването за теоретично и практическо обучение по специалността. Втората цел на курса е студентите да придобият професионална компетентност на комуникативни умения и техники в здравеопазването, която да им позволи ефикасно и ефективно да изпълняват задълженията на медицински специалисти.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Придобиване на знания и умения за прилагане на всички съвременни форми, методи и средства клинично-психологична оценка и консултиране:

- Да се определи съдържанието на понятията и категориите, които се използват за обозначаване на явленията, действията и процесите, които са свързани с комуникативни умения и техники.
- Развитие на умения за ефективно общуване. Силни страни на индивидуалния стил в дейността на здравната организация. Управление на трансфера и съпротивите в комуникацията с пациентите
- Придобиване на основани познания за ролята и значението на психосоматичните и соматопсихични проблеми в съвременната медицина. Лиезон консултиране в клиничната практика.

- Технологии за управление на стреса, превенция на професионалното изгаряне и разрешаване на конфликтни ситуации. Подпомагане /улесняване/ усвояването на теоретичния материал.
- Получаване на допълнителни знания.
- Придобиване на умения за излагане на становища и участие в групова работа /дискусия/.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- да познават основните принципи на медицинската нормопсихология
- да познават водещите принципи на патопсихологията
- да познават патопластичните механизми в изграждане на поведението на боледуване
- да познават и прилагат методите за клинично-психологична оценка
- да познават и прилагат съвременните методи на превенция и диагностика в областта на психичното здраве
- да провеждат първично психологично консултиране на болни в общата медицинска практика
- да правят оценка на индивидуалния риск от развитие на синдрома на професионално изпепеляване сред здравен персонал
- да познават принципите на структуриране на комплексни, групови и обществено базирани профилактични програми
- да изработват индивидуални програми за превенция на професионалното изпепеляване при специалисти в риск

ЛЕКЦИИ – ТЕЗИСИ

ЛЕКЦИЯ № 1 – 2 часа

ИСТОРИЯ НА ПСИХОЛОГИЯТА

1. Исторически етапи в развитието на психологията.
2. Влияния на философските школи и парадигми.
3. Предмет и задачи на психологията.
4. Основни теоретични концепции и направления

ЛЕКЦИЯ № 2 – 2 часа

ПСИХИЧНИ СИСТЕМИ. ОРГАНИЗАЦИЯ И СТРУКТУРА

1. Система на съзнанието: внимание, памет, воля
2. Система на преживяванията: емоции, афект, настроение.
3. Познавателна система: възприятие, представа, мислене, въображение
4. Воля и психомоторика

ЛЕКЦИЯ № 3 – 2 часа

ПСИХОЛОГИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА ДИАГНОСТИЧНА ОЦЕНКА

1. Интервю: структурирано, полу- и неструктурирано. Експлорация.
2. Клинико-психологични тестове: подходи за стандартизация и валидизация.
3. Когнитивни и проективни тестове; личностови инвентори.
4. Социално-психологични методи (социометрия, транзакционен анализ)

ЛЕКЦИЯ № 4 – 2 часа

ПСИХОЛОГИЯ НА ЛИЧНОСТТА

1. Структурно-динамични теории.
2. Психобиологична теория на Клонинджър. Темперамент и характер.
3. Механизми на психологична защита. Интелект.
4. Емоционална интелигентност. Аксиатика

ЛЕКЦИЯ № 5 – 1 час

ПСИХОЛОГИЯ НА ОБЩУВАНЕТО

1. Процес и съдържание в комуникацията.
2. Перформативни актове. Вербални и невербални перформативи.
3. Рефлексия и предрефлективно самопознание.
4. Трансфер, контратрансфер и съпротиви

ЛЕКЦИЯ № 6 – 2 часа

ПСИХОЛОГИЯ НА БОЛЕДУВАНЕТО

1. Психосоматични и соматопсихични взаимодействия.
2. Нормални и абнормни поведения на боледуване.
3. Траур и скърбене. Реакции при съобщаване на лоша новина.
4. Антикризисни методи

ЛЕКЦИЯ № 7 – 2 часа

ПРОБЛЕМИ НА АДАПТАЦИЯТА

1. Адаптация, фрустрация и антиципация.
2. Стрес и дистрес.
3. Психологически климат на работното място
4. Синдром на професионално изпепеляване в здравеопазването

ЛЕКЦИЯ № 8 – 2 часа

ПСИХОЛОГИЧЕСКА ТЕРАПИЯ

1. Основни парадигми в психотерапията.
2. Когнитивно-поведенически техники. Психоанализа.
3. Личност-центрирана терапия. Логотерапия.
4. Транзакционен анализ. Дебрифинг

У П Р А Ж Н Е Н И Я – Т Е З И С И

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 1 час

УВОДНО УПРАЖНЕНИЕ

1. Запознаване на студентите с основните цели на обучението по медицинска психология
2. Основни понятия и категории

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 2 часа

ВЪВЕДЕНИЕ В НОРМАЛНАТА ПСИХОЛОГИЯ

1. Запознаване на студентите с основните направления в медицинската психология, дискусия по темата.
2. Структура и организация на психичните системи: експеримент, обсъждане на случай

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 2 часа

КЛИНИКО-ПСИХОЛОГИЧНИ МЕТОДИКИ

1. Запознаване на студентите със съвременните методики за оценка на когнитивните дейности
2. Стандартизация и приложение в клиничната практика на методики за оценка на когнитивните дейности, проективни методики и клинични интервюта

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 2 часа

ЛИЧНОСТОВИ ВЪПРОСНИЦИ

1. Запознаване на студентите с основните теории за структурата на личността, дискусия по темата.
2. Запознаване на студентите с EPQ, MMPI, TCI-R, FFI

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 2 часа

КОМУНИКАТИВНИ ТЕХНИКИ И УМЕНИЯ

1. Запознаване на студентите с основите на комуникативни техники и умения на лекаря при общуването с пациенти и персонал.
2. Наблюдение, ролеви игри и транзакционен анализ.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 2 часа

1. Запознаване на студентите с ролята на психосоматичните и соматопсихичните фактори в патоморфозата на соматичните заболявания
2. Решаване на практически задачи и казуси от студентите.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 2 часа

ПРОФЕСИОНАЛНО ИЗПЕПЕЛЯВАНЕ

1. Запознаване на студентите със значението на професионалното изпепеляване при медицински персонал.
2. Демонстрация на методики за оценка на риска от професионално изпепеляване
3. Решаване на тест от студентите и колоквиум.

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 2 часа

ПСИХОЛОГИЧЕКА ТЕРАПИЯ

1. Запознаване на студентите с различни школи и парадигми и школи в психотерапията.
2. Запознаване с основните техники в психотерапевтичния процес

ЛИТЕРАТУРА

1. Акабалиев В. и Д. Стоянов (ред.) "Медицинска психология", Лакс бук, 2016
2. Акабалиев В. (ред.) "Психиатрия", Лакс бук, 2016
3. Стаматов, Р, Б. Минчев, Психология на човека, Хермес 2003
4. Василев, В, Рефлексията в познанието, самопознанието и практиката, Маркос 2006
5. Мечков, К, Медицинска психология, ПИК, В Търново, 1995
6. Стоянов Д, Невронаука и предизвикателствата на психологичната медицина, Изток-Запад, 2008
7. Христов Ж и Д. Стоянов, Психология на управлението в здравеопазването, Камея Дизайн 2009
8. Психология и медицина, п/р Н. Маджирова, МИ Райков, 2011
9. Психиатрия и психология, п/р Д. Писева, МИ Арсо, 2005

КОНСПЕКТ ПО МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЯ

1. Историческо развитие на психологията
2. Основни теоретични направления и парадигми
3. Методи на изследване: психофизиологични методи
4. Експлоративно интервю
5. Когнитивни тестове
6. Личностови инвентори
7. Свойства, състояния и процеси в психичните системи
8. Система на съзнанието
9. Познавателна система
10. Система на преживяванията
11. Система на личността. Аксиатика
12. Интерперсонална комуникация. Вербална и невербална. Процес и съдържание
13. Имплицитно и експлицитно в комуникацията. Предпредикатни очевидности и логика на перформативните актове
14. Трансфер и контртрансфер. Управление на трансфера
15. Механизми на психологична защита. Съпротиви в комуникацията. Техники за управление на съпротивите
16. Поведение на боледуване. Психосоматични заболявания. Скърбене и траур: модел на Кюблер-Рос
17. Психологически климат. Основни компоненти и измерители
18. Принципи на нормалната адаптация
19. Понятие за стрес и дистрес
20. Фрустрация, фрустрационен толеранс и депривация
21. Синдром на професионалното изпепеляване